

Natuurtoets (quicksan flora en fauna) Leeuwbieterterrein te Valkenburg

Gemeente Valkenburg aan de Geul

Natuurtoets (quickscan flora en fauna) Leeuwbieterrein te Valkenburg

Gemeente Valkenburg aan de Geul

Rapportnummer: 211X07948.085050_1

Datum: 18 mei 2017

Contactpersonen opdrachtgever: Dhr. ing. B. van Eijssen en mevr. drs. W. Hendriks,
gemeente Valkenburg aan de Geul

Projectteam BRO: Mevr. I. Kroes, dhr. drs. R. Vermoolen, dhr. drs. M.S.
Zonnenberg

Trefwoorden: Natuurtoets, quickscan flora en fauna, Leeuwbieterrein,
Valkenburg, gemeente Valkenburg aan de Geul

BRO
Vestiging Tegelen
Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01
E info@bro.nl

Inhoudsopgave

pagina

1. INLEIDING	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Onderzoek flora en fauna	2
1.3 Leeswijzer	2
2. NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND	3
2.1 Algemeen	3
2.2 Gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming	3
2.3 Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid	3
2.4 Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming	3
2.5 Stappenplan soortenbescherming	4
3. WERKWIJZE NATUURTOETS FLORA EN FAUNA	5
4. BESCHRIJVING PLANGEBIED EN ONTWIKKELING	6
4.1 Ligging van het plangebied	6
4.2 Huidige situatie	6
4.3 Toekomstige (geplande) situatie	7
5. TOETSING GEBIEDSBESCHERMING	15
5.1 Wettelijke gebiedsbescherming	15
5.2 Planologische gebiedsbescherming	17
6. TOETSING SOORTBESCHERMING	18
6.1 Vaatplanten	18
6.2 Grondgebonden zoogdieren	18
6.3 Vleermuizen	19
6.4 Vogels	19
6.5 Vissen, amfibieën en reptielen	20
6.6 Beschermde ongewervelde diersoorten	22
7. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	23
7.1 Gebiedsbescherming	23
7.2 Soortbescherming	23

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Valkenburg aan de Geul is voornemens om in samenwerking met Wyckerveste het Leeuwbieterrein in Valkenburg te herontwikkelen. Omdat de herontwikkeling binnen de kaders van de vigerende bestemmingsplannen niet rechtstreeks mogelijk is, dient hiervoor een juridisch-planologische procedure te worden doorlopen.

1.2 Onderzoek flora en fauna

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. In dit kader is een verkennend flora en fauna onderzoek uitgevoerd en is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

In de voorliggende notitie wordt allereerst in hoofdstuk 2 ingegaan op de wijze waarop natuurbescherming in Nederland beleidsmatig is vormgegeven. In hoofdstuk 3 wordt de werkwijze in het kader van het flora en fauna onderzoek beschreven. In hoofdstuk 4 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de beoogde ontwikkeling. In hoofdstuk 5 en 6 vindt een toetsing plaats in het kader van respectievelijk gebiedsbescherming en soortenbescherming. In hoofdstuk 7 worden tot slot de conclusies en aanbevelingen beschreven.

2. NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND

2.1 Algemeen

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

2.2 Gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

2.3 Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit beschermingszones van verschillende typen (waaronder de Goudgroene en Zilvergroene natuurzones) zijn ruimtelijk vastgelegd in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014) welke is vastgesteld op 12 december 2014. De Goudgroene natuurzone vormt het netwerk aan bestaande natuurgebieden (voormalige EHS) en nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. De beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de Zilvergroene natuurzone. In het Provinciaal Natuurbeheerplan zijn de na te streven doelen weergegeven op het gebied van (agrarisch) natuur- en landschapsbeheer. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

2.4 Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlin-
ders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplan-
ten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of

die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermd. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

2.5 Stappenplan soortenbescherming

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

3. WERKWIJZE NATUURTOETS FLORA EN FAUNA

In de natuurtoets zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden binnen het plangebied is op 16 september en 23 november 2015 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013.

Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

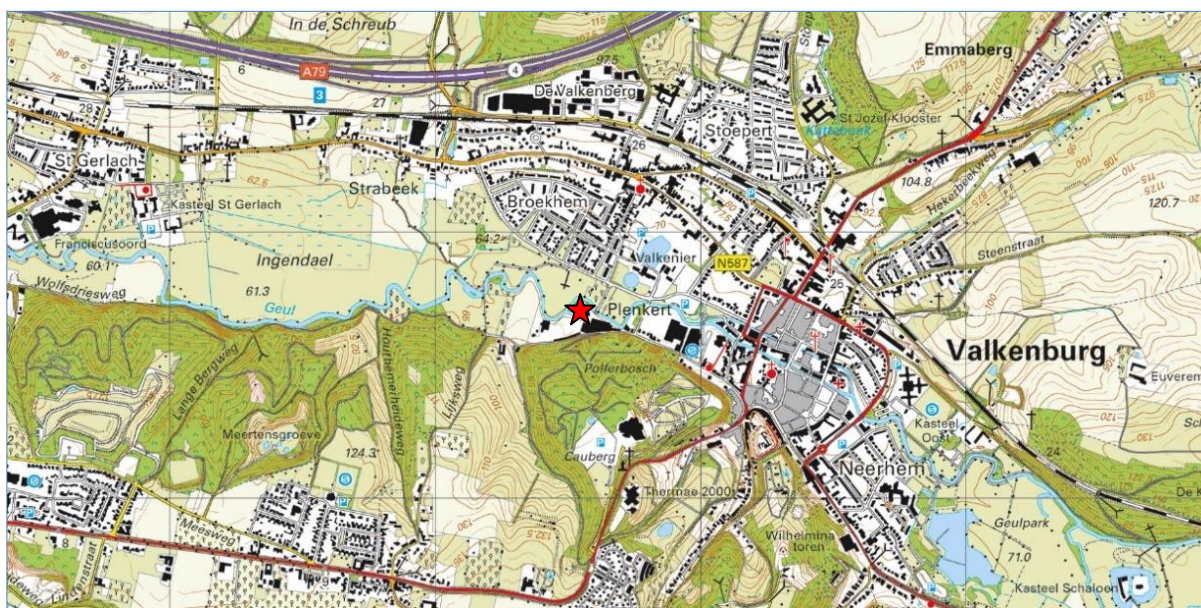
Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

4. BESCHRIJVING PLANGEBIED EN ONTWIKKELING

4.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied bestaat uit terrein van de voormalige bierbrouwerij De Leeuw, te Valkenburg. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn X= 185.595; Y=319.653. De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande afbeeldingen (figuur 1 en 2).

Figuur 1 Ligging van het plangebied (rode ster)

Figuur 2 Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd)

4.2 Huidige situatie

Het plangebied ligt aan de zuidkant van de kern Valkenburg en bestaat uit het terrein van de voormalige Leeuwbierebrouwerij, de gronden tussen dit terrein en de Prinses Beatrixsingel en een deel van de voormalige ligweide op de hoek van de Prinses Beatrixsingel en de Koningswinkelstraat. Het terrein van de voormalige Leeuwbierebrouwerij betreft industrieel cultureel erfgoed (deels aangewezen als rijksmonument), ingebed in een natuurlijk landschap. Het riviertje de Geul meandert dwars door het plangebied en er loopt een vertakking deels onder het gebouw door, die verderop weer toegevoegd wordt aan het riviertje. Het plangebied ligt tegen de hoge mergelwand van de Cauberg aan. Het Leeuwbierterrein bestaat uit een aantal gebouwen die deels gesloopt en deels in oude staat teruggebracht gaan worden. Het totale plangebied heeft een oppervlakte van circa 9,7 hectare, inclusief de 2.300 m² van de waterloop van de Geul.

Er is binnen het plangebied een scala aan biotopen, zoals graslanden, bosranden, bosschages, een riviertje met steile wanden en een kademuur, diverse gebouwen in verschillende staat van onderhoud, een boomgaard, etc.

4.3 Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de herontwikkeling van het Leeuwbierterrein tot een leisurecentrum, waarbinnen diverse activiteiten zijn voorzien binnen de pijlers Food Experience en Sport Experience. Hierbij zijn de authentieke waarden van Valkenburg het vertrekpunt, met een setting vanuit cultuurhistorie. Dit vereist een integrale aanpak, rekening houdend met landschappelijke waarden en natuurwaarden.

Om deze ontwikkeling te realiseren zal een aantal ingrepen binnen het plangebied plaatsvinden die consequenties hebben voor flora en fauna. Fig. 3 geeft een genummerd overzicht van de verschillende gebouwen, en andere voor flora en fauna relevante situaties.

De volgende gebouwen zullen worden gesloopt; de nrs. 1, 2, 7, 8, 10, 13 en 14. Er vinden (dak)renovaties plaats bij de nrs. 3, 4, 5, 6, 9, 11 en 12. Er zullen enkele bomen worden gekapt bij de parkeerplaats (nr. 15) en er zal gedund worden aan de noordkant van de parkeerplaats (nr. 16). Verder zal er kadeherstel plaatsvinden langs de Geul (nr. 17) en zal de muur langs het terrein hersteld worden (18). Er komt een visvijver in het noordelijk deel van het plangebied (nr. 19). Tot slot wordt een hoogwatergeul aangelegd door het noordelijke deel van het plangebied.

Figuur 3 Luchtfoto bestaande situatie op het Leeuwbierterein. De nummers geven een overzicht van de verschillende gebouwen, en andere voor flora en fauna relevante situaties.

De navolgende foto's geven een impressie van het huidige plangebied.

Fig. 4. Overzicht entree van het plangebied gezien vanaf de aanvoerweg aan de Prins Bernhardlaan.

Fig. 5. Gebouw 7, gezien vanaf de aanvoerweg aan de Prins Bernhardlaan.

Fig. 6. Gebouwen 8, 9, 10, 11 en 12, gezien vanaf de aanvoerweg aan de Prins Bernhardlaan, met de steilrand op de achtergrond.

Fig. 7. De te slopen toren, gebouw 13, gezien vanaf de aanvoerweg aan de Prins Bernhardlaan, met de steilrand op de achtergrond.

Fig. 8. Weide aan de oostzijde langs de aanvoerweg aan de Prins Bernhardlaan, met gebouw 14 op de achtergrond.

Fig. 9. Fruitbomen aan de westzijde langs de aanvoerweg aan de Prins Bernhardlaan.

Fig. 10. Gebouw 14. Dit gebouw wordt gesloopt.

Fig. 11. Gebouwtje bij de sluis aan de zuidkant van de Geul, nabij gebouw 11 en 12.

Fig. 12. De Geul, die dwars door het plangebied loopt, met kademuren (nr. 17) bezet met diverse soorten varens.

Fig. 13. Aftakking van de Geul, die onder de voormalige brouwerij door loopt, en aan de andere kant weer wordt toegevoegd aan de Geul.

Fig. 14. Tongvarens op een kademuur van de aftakking van de Geul, onder het gebouw door.

Fig 15. De steilrand aan de Plenkertstraat, ter hoogte van het plangebied. Het plangebied ligt direct aan de noordzijde van de Plenkertstraat.

Fig. 16. Overzicht oostelijk deel van het plangebied, met rechts gebouw 10 en links gebouw 13 op de achtergrond.

Fig. 17. Detail gebouw 10. Brug langs het gebouw. Dit gebouw wordt gesloopt.

Fig. 18. Zicht op het rijksmonument, gebouw 11, de oorspronkelijke bierbrouwerij. In dit gebouw zijn aanwijzingen voor een hangplek van vleermuizen.

Fig. 19. Afgebeten vlindervleugels in gebouw 11, wijzen op een hangplek voor vleermuizen.

Fig. 20. Overzicht centrum van het plangebied, met rechts gebouw 8 en zicht op een open, betegelde binnenplaats.

Fig. 21. Betegelde open binnenplaats, tussen gebouw 8 en 9.

Fig. 22. Zicht op gebouwen 7 (links) en 8 (rechts), gezien in oostelijke richting.

Fig. 23. Overzicht westelijk deel van het plangebied met gebouwen 1 t/m 5, en de steilrand op de achtergrond.

Fig. 24. Gebouw 5, 4 en 3 van links naar rechts. Bij deze gebouwen vindt dakrenovatie plaats.

Fig. 25. Gebouw 3, 2 en 1 van links naar rechts. Gebouw 1 en 2 worden gesloopt.

Fig. 26. Gebouw 6, waar renovatie plaatsvindt.

Fig. 27. Groepje bomen op parkeerplaats, (nr. 15) wordt mogelijk (deels) gekapt.

Fig. 28. Zicht op de voormalige ligweide aan de noordzijde van de Prinses Beatrixsingel.

Navolgende figuren 29 en 30 geven een overzicht van de huidige, en de gewenste situatie.

Fig. 29. Luchtfoto plangebied en de directe omgeving in de bestaande situatie.

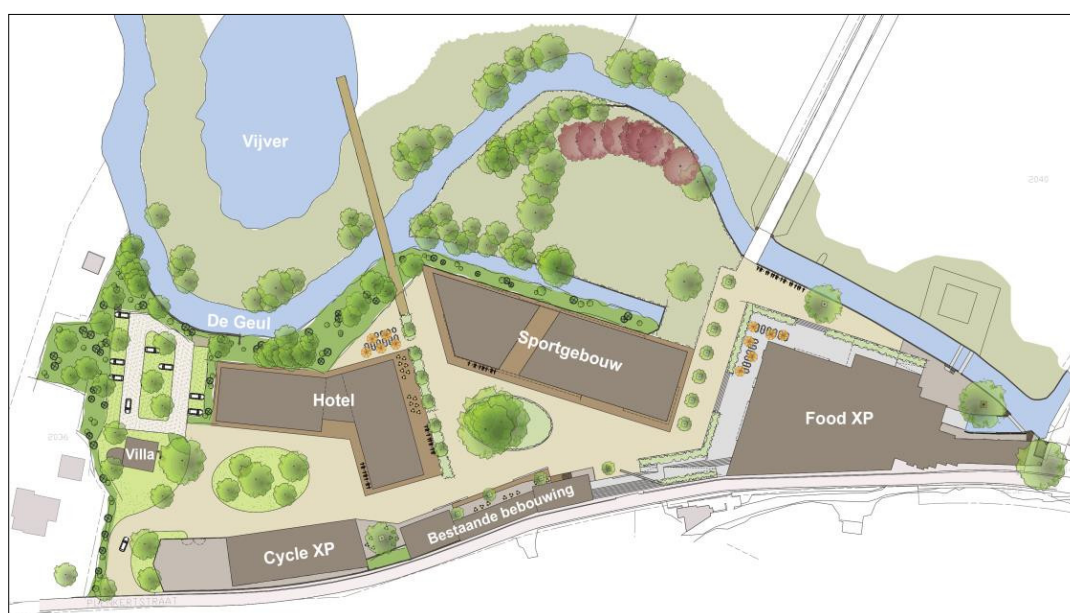

Fig. 30a. Impressie (plattegrond) van de toekomstige situatie.

Fig. 30b. Impressie Leeuwbierterein in de toekomstige situatie vanuit vogelvluchtperspectief, gezien in zuidwestelijke richting.

5. TOETSING GEBIEDSBESCHERMING

5.1 Wettelijke gebiedsbescherming

Het plangebied ligt voor een deel binnen het Natura 2000-gebied Geuldal. Binnen een straal van 10 km liggen de Natura 2000-gebieden Bemelerberg & Schiepersberg op 2 km, Savelsbos op 6 km en Sint Pietersberg & Jekerdal op 9,9 km afstand.

Voor de ligging van het plangebied ten opzichte van de verschillende Natura 2000-gebieden zie onderstaande afbeeldingen (Fig. 31 en 32).

Fig. 31 Ligging plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebied Geuldal.
(bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.asp>).

Gezien de afstand tot deze Natura 2000-gebieden en gezien de aard van de ontwikkeling zijn effecten niet op voorhand uitgesloten. In de planvorming zal daarom rekening gehouden moeten worden met de mogelijke effecten van stikstofdepositie. Dit zal nader onderzocht moeten worden door middel van een berekening in Aerials Calculator.

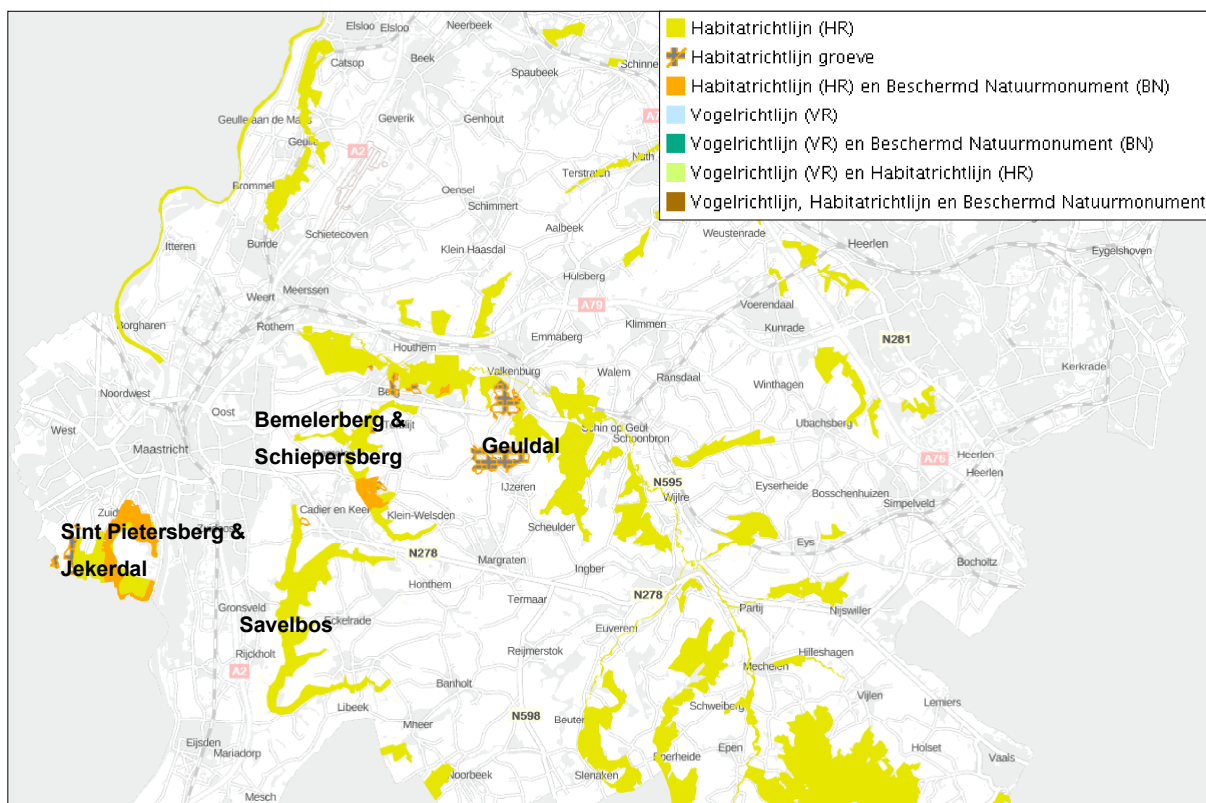

Fig.32. Ligging plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden Geuldal, Bemelerberg & Schiepersberg, Savelbos en Sint Pietersberg & Jekerdal (bron: <http://www.symbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.asp>).

Fig. 33. Ligging van het plangebied ten opzichte van de planologische gebiedsbescherming. Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen de goudgroene zone, een deel ligt binnen de bronsgroene zone. (Bron: provincie Limburg)

5.2 Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen de goudgroene natuurzone en gedeeltelijk binnen de bronsgroene zone zoals ruimtelijk vastgelegd in het POL 2014 (zie Fig. 33). Het gaat hierbij om de weiden en de fruitboomgaard aan de noordkant, grenzend aan de Prins Bernhardlaan. Het terrein van de brouwerij zelf behoort niet tot de planologische gebiedsbescherming.

Het gebied maakt deel uit van het stimuleringsplan Zuid-Limburg Zuid (Handboek Streefbeelden voor Natuur en Water in Limburg, Provincie Limburg). Fig. 34 geeft de grenzen weer van de diverse stimuleringsplannen, waaronder het Stimuleringsplan Zuid-Limburg Zuid.

Streefbeelden, zoals uitgewerkt in het Stimuleringsplan Zuid-Limburg Zuid worden vastgesteld op basis van informatie zoals plaatselijke omstandigheden, aanwezigheid van bijzondere planten en dieren, ambitieniveau en beleid van provincie en andere instanties. Een deel van het plangebied valt hierbij onder het deelgebied ZLZ9.14F Geul Valkenburg. Het gaat hierbij om de rivier de Geul, die dwars door het plangebied loopt en bestaat uit oude, grotendeels uit mergelblokken opgetrokken, kademuuren die plaats bieden aan een soortenrijke muurvegetatie. Zo komen hier naast veel gele helmblom en muurhavikskruid ook stengelomvattend havikskruid en blaasvaren voor. Verder komt de moesdistel in het gebied voor. In de Geul leven kopvoorn en elrits. Aandachtssoorten voor de Geul Valkenburg zijn het stengelomvattend havikskruid en de elrits. Hier zal bij de inrichting rekening mee gehouden moeten worden.

Voor de boomgaard en de weiden in het noordelijk en westelijk deel van het plangebied zijn geen streefdoelen beschreven. De huidige boomgaard en de weiden blijven intact bij de planvorming. Er wordt wel een hoogwatergeul gegraven, maar er treedt slechts in beperkte mate inundatie op. Hier hebben fruitbomen geen wezenlijke hinder van. Verder krijgt het gebied een natuurlijker inrichting. Hier gaan dus geen ecologisch waardevolle kleine landschapselementen verloren.

Binnen de Goudgroene natuurzone komt een visvijver te liggen. Hiervoor is compensatie noodzakelijk, welke wordt ingevuld door de inrichting van de omliggende weiden.

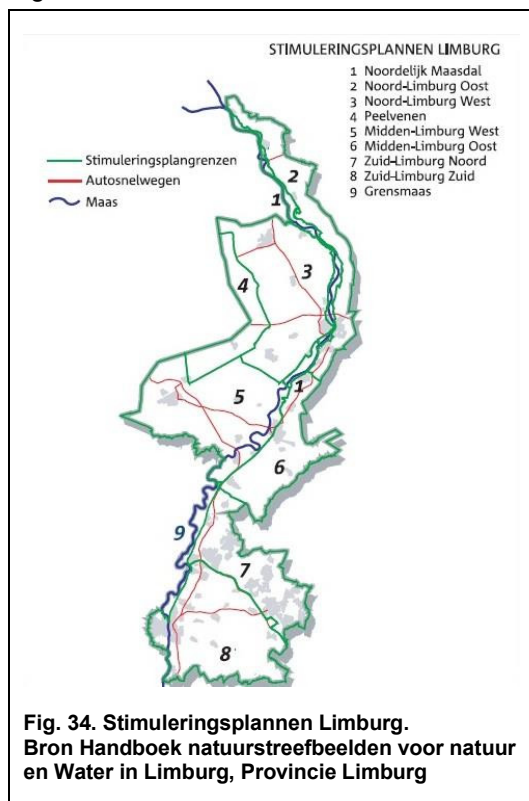

Fig. 34. Stimuleringsplannen Limburg.
Bron Handboek natuurstreefbeelden voor natuur en Water in Limburg, Provincie Limburg

6. TOETSING SOORTBESCHERMING

6.1 Vaatplanten

Uit de omgeving zijn diverse beschermde vaatplanten bekend, zoals blaasvaren, Grote leeuwenklauw, kluwenklokje, muurbloem, pijlscheefkelk, Rood peperboompje, schubzegge, wilde weit en wolfskers (Wnb-andere soorten). Tijdens de veldbezoeken zijn diverse muurplanten gevonden langs de kademuren van de Geul. In de weiden en boomgaard zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Gezien het tijdstip van de veldbezoeken (grotendeels buiten het groeiseizoen) en de onderhoudsstaat van de gronden rondom het brouwerijterrein, was het niet mogelijk om beschermde vaatplanten uit te sluiten. Negatieve effecten voor beschermde vaatplanten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Met het verwijderen van vegetatie en het plegen van grondverzet zijn negatieve effecten op eventueel voorkomende beschermde soorten planten niet uitgesloten. Nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten planten is noodzakelijk.

6.2 Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor een enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals verschillende muizensoorten, (Wnb-andere soorten), waarvoor een provinciale vrijstelling van de provincie Limburg geldt. Uit de omgeving is de zwaarder beschermde eekhoorn, das en wild zwijn (Wnb-andere soorten) en bever (Wnb-hrl) uit de directe omgeving bekend.

Uit bronnenonderzoek blijkt dat de steenmarter, de eekhoorn, das, Wild zwijn (Wnb-andere soorten) de bever, en hamster (Wnb-hrl) in de directe omgeving voorkomen. Het plangebied leent zich voor steenmarter, das, eekhoorn, hamster, das en bever. Ten zuidoosten van het plangebied, langs de oever van de Geul is een wissel en een oeverhol van de bever aangetroffen. Er zijn echter geen vraatsporen of dammen van de bever aangetroffen. Er zijn tijdens het eerste veldbezoek uitwerpselen gevonden van de das, op het brouwerijterrein, vlakbij de open ruimte tussen gebouw 8 en 9. Er zijn geen dassenpijpen of wissels gevonden. Er zijn geen sporen gevonden van steenmarter, eekhoorn of hamster.

Effectenbeoordeling

De oevers van de Geul vormen geschikt habitat voor bever. Ten zuidoosten van het plangebied bevinden zich langs de Geul een wissel en een oeverhol. Deze oevers blijven echter onaangetast. Negatieve effecten voor de bever zijn om die reden redelijkerwijze uit te sluiten.

Er zijn op de bestrating midden op het brouwerijterrein uitwerpselen van de das gevonden. Er zijn geen dassenwissels, burchten of bijburchten aangetroffen binnen het plangebied of in de directe om-

geving van het plangebied. Met de ontwikkeling verdwijnt geen vaste rust- of verblijfplaats. Wel kan de weide en de fruitboomgaard dienen als foerageergebied van de das. Deze weide en fruitboomgaard blijven grotendeels intact en het gebied wordt zelfs gunstiger ingericht voor de das. Er verdwijnt geen essentieel foerageergebied voor de das. Negatieve effecten voor de das zijn redelijkerwijze uit te sluiten.

In de mogelijk te kappen bomen zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen. Er zijn tevens geen hamsterburchten aangetroffen op de verwachte uitvoeringslocaties, als ook geen verblijfplaatsen van de steenmarter. Ook voor deze zoogdieren geldt dat er geen essentieel foerageergebied verloren gaat, omdat weide en fruitboomgaard grotendeels intact blijven. Voor steenmarter, eekhoorn en hamster zijn negatieve effecten uit te sluiten.

In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen van grondgebonden zoogdieren. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

6.3 Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van diverse soorten boombewonende en gebouwbewonende vleermuizen (Wnb-hrl). Tijdens de veldbezoeken is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. In de bebouwing zijn diverse openingen die geschikt zijn voor vleermuizen. Hierbij gaat het met name om de gebouwen nr. 7 en 11. In gebouw 11 zijn afgebeten vlindervleugels aangetroffen, hetgeen duidt op een hangplek voor vleermuizen. Ook zijn er binnen het plangebied diverse bomen met geschikte holtes en spleten voor vleermuizen. Het plangebied bevat op diverse plaatsen geschikt foerageergebied en vliegroutes voor vleermuizen.

Effectenbeoordeling

Er zijn ruimschoots mogelijkheden voor vaste rust- of verblijfplaatsen (kraamplaatsen, zomerverblijven en paarplaatsen), en daarnaast ruime mogelijkheden voor foerageergebieden en vliegroutes aanwezig voor vleermuizen. Door de ingreep zijn negatieve effecten voor zowel boombewonende als gebouwbewonende vleermuizen niet op voorhand uit te sluiten. Onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre de ingreep invloed heeft op de aanwezigheid van vleermuizen.

6.4 Vogels

Tijdens de veldbezoeken zijn binnen het plangebied diverse soorten vogels aangetroffen zoals houtduif, merel, roodborst, winterkoning, zwarte roodstaart, grote gele kwikstaart en ijsvogel. De veldbezoeken vond plaats buiten het broedseizoen. In de bomen en struiken die verwijderd zullen worden zijn nesten te verwachten van vogels.

Uit de omgeving zijn diverse vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) bekend, zoals de boomvalk, buizerd, huismus, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, ijsvogel, kerkuil, ransuil en steenuil. Er zijn geen nesten of andere vaste verblijfplaatsen aangetroffen van deze beschermde vogelsoorten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen is echter niet geheel uit te sluiten.

Effectenbeoordeling

De weiden binnen het plangebied kunnen fungeren als foerageergebied voor boomvalk, buizerd, kerkuil ransuil en steenuil. Deze gebieden blijven grotendeels intact, er verdwijnt geen essentieel foerageergebied.

Het dak van gebouw nr. 7 is wellicht geschikt voor huismus of gierzwaluw. Het snelstromend riviertje de Geul is geschikt als broedplaats en leefgebied voor de grote gele kwikstaart en ijsvogel (respectievelijk onder de bruggen en in het waterradgebouw voor grote gele kwikstaart en steile oeverwanden nabij de kades voor ijsvogel). Gebouw nr. 14 is mogelijk geschikt als verblijfslocatie voor steen- en kerkuil. Met de ontwikkeling gaan mogelijk nestlocaties van voornoemde soorten verloren. Nader onderzoek naar het voorkomen van huismus, gierzwaluw, ijsvogel, grote gele kwikstaart, steenuil en kerkuil binnen en in de (directe) omgeving van het plangebied is dan ook noodzakelijk.

Potentiele nestlocaties van overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden daarmee uitgesloten.

Voor de voorgenomen ontwikkeling zullen bomen en hagen en gras- en pioniersvegetatie binnen het plangebied verdwijnen en gebouwen worden gesloopt of gerestaureerd. De nesten van overige vogelsoorten die hierin kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden. Door werkzaamheden buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen en indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, worden negatieve effecten voor vogels uitgesloten.

6.5 Vissen, amfibieën en reptielen

Vanuit de omgeving zijn de rivierdonderpad (Beekdonderpad), beekprik, de elrits, alpenwatersalamander, levendbarende hagedis, hazelworm (Wnb-andere soorten) geelbuikvuurpad en vroedmeesterpad (Wnb-hrl) bekend. Gezien het tijdstip van het veldbezoek was het niet mogelijk om deze

soorten waar te nemen en is uitsluitend beoordeeld op potentiële habitat van de verschillende vissen, amfibieën en reptielen.

Het plangebied (de Geul) is geschikt voor rivierdonderpad, beekprik en elrits. Het plangebied is eveneens geschikt als landhabitat voor alpenwatersalamander, vroedmeesterpad en vuurbuiksalamander. Het plangebied is tevens geschikt voor de hazelworm. Binnen het plangebied is mogelijk een zwerfend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals de gewone pad (Wnb-andere soorten), waarvoor een vrijstelling geldt voor het gehele jaar o.g.v. de provinciale omgevingsverordening.

Effectenbeoordeling

Binnen het plangebied is natuurlijk oppervlaktewater aanwezig, namelijk de rivier de Geul. Van de rivierdonderpad, beekprik en de elrits is bekend dat ze in de Geul aanwezig zijn. Vanuit het stimuleringplan Zuid-Limburg is de elrits een aandachtsoort voor de Geul. Voor werkzaamheden aan de kademuren van de Geul is voor de Elrits nader onderzoek en eventueel een ontheffing nodig.

Voor de rivierdonderpad en beekprik zullen maatregelen genomen moeten worden in het kader van zorgvuldig handelen. Dit houdt in dat aan de kademuren uitsluitend gewerkt mag worden tussen september en eind januari bij temperaturen boven het vriespunt, en na overleg met een ecoloog en eventueel mitigerende maatregelen. Schade aan de rivierdonderpad en beekprik kan eventueel beperkt worden door ze voorafgaand aan de werkzaamheden te vangen en elders in een geschikt leefgebied weer vrij te laten onder begeleiding van een deskundige.

Voor de alpenwatersalamander, vuurbuiksalamander en de vroedmeesterpad is de Geul niet geschikt als voortplantingswater. De vuurbuiksalamander plant zich voort in onbeschaduwde ondiepe tijdelijke poelen met weinig vegetatie. De alpenwatersalamander en vroedmeesterpad planten zich voort in ondiepe wateren zoals bronpoelen, poelen in mergelgrotten, bospoelen, vijvertjes en betonnen drinkbakken. Deze zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Delen van het plangebied kunnen mogelijk wel dienen als landhabitat van deze soorten amfibieën. Er zijn binnen het plangebied schuilplaatsen, zoals stenenhoppen en hout. Er is in gebouw 6 zelfs een kelder die eventueel als schuilplaats voor de vroedmeesterpad kan dienen. Echter, er zijn vlakbij het plangebied, in de steilwand pal ten noorden van het plangebied ook uitstekend bereikbare grotten voor deze amfibieën. Er zijn genoeg alternatieve schuilplaatsen. Er gaat geen essentieel landhabitat verloren voor alpenwatersalamander, vroedmeesterpad en vuurbuiksalamander.

Omdat de aanwezigheid van een enkel individu niet helemaal uit te sluiten is, dienen werkzaamheden in de buurt van houtopslagplaatsen en stenenhoppen en de kelder in gebouw 6 uitgevoerd te worden tussen april en september, na toestemming van een deskundige op het gebied van amfibieën.

Het plangebied vormt geschikt biotoop voor de uit de omgeving bekende hazelworm. Door de ingreep zijn negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre er door de ingreep sprake is van negatieve invloeden op de hazelworm.

Voor soorten met een provinciale vrijstelling geldt een algemene vrijstelling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

6.6 Beschermde ongewervelde diersoorten

Vanuit de omgeving zijn het vliegend hert, bosbeekjuffer, grote vos, grote weerschijnvlinder, lepenpage, kleine ijsvogelvlinder, veldparelmoervlinder (Wnb-andere soorten) en de teunisbloempijlstaart (Wnb-hrl) bekend. Het was, gezien het seizoen, niet mogelijk om te onderzoeken of de waardplanten van de betreffende vlindersoorten aanwezig zijn binnen het plangebied. Gezien de aard van het plangebied is het echter wel aannemelijk dat deze waardplanten voorkomen binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

De aanwezigheid van het vliegend hert is redelijkerwijze uitgesloten, gezien het feit dat het plangebied geen geschikt habitat is voor het vliegend hert. Het vliegend hert komt voornamelijk voor in eikenbossen.

De bosbeekjuffer komt voor in bovenlopen (soms middenlopen) van beschaduwde, koele, zuurstofrijke beken, die gekenmerkt worden door een natuurlijke morfologie. De Geul voldoet hieraan. De Geul wordt echter op de plaatsen waar de begroeiing staat niet aangetast. Er is door de planvorming geen negatief effect op de bosbeekjuffer en andere beschermde libelles.

De grote weerschijnvlinder komt voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. Waardplant is vooral boswilg; soms grauwe wilg. De lepenpage komt voor in lepen in (vochtige) bossen, bosranden, parken en grotere tuinen. Zijn waardplant is verschillende soorten lepen. De Kleine ijsvogelvlinder komt voor in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. Waardplanten zijn wilde kamperfoelie; soms rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie. De veldparelmoervlinder komt voor op kruidenrijke, droge en schrale graslanden met een open, korte, vrij rommelige mozaïekstructuur. Zijn waardplant is vooral smalle weegbree. Van alle waardplanten en waardbomen verdwijnt geen essentieel deel. Er verdwijnt voor deze beschermde vlinders geen essentieel leefgebied door de ingreep.

Voor overige beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied geen waarde door het ontbreken van geschikt biotoop. Het voorkomen van beschermde ongewervelde soorten, met uitzondering van de keizersmantel en het klaver blauwtje, binnen het plangebied is daarmee met voldoende zekerheid uit te sluiten.

Het plangebied is mogelijk geschikt voor de voorheen zwaar beschermde keizersmantel en bruin dikkopje. Nader onderzoek naar het voorkomen van waardplanten voor deze beschermde vlindersoorten is inmiddels uitgevoerd.

7. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

7.1 Gebiedsbescherming

- In de planvorming zal rekening gehouden moeten worden met de mogelijke effecten van stikstofdepositie. Dit zal nader onderzocht moeten worden door middel van een berekening in Aeries Calculator.
- Wat betreft planologische bescherming, valt een deel van het plangebied onder het deelgebied ZLZ9.14F Geul Valkenburg van het stimuleringsplan Zuid-Limburg. Het gaat hierbij om de rivier de Geul, die dwars door het plangebied loopt. Aandachtssoorten voor de Geul Valkenburg zijn het stengelomvattend havikskruid en de elrits. Hier zal bij de inrichting rekening mee gehouden moeten worden.
- Er gaan geen wezenlijke ecologisch waardevolle kleine landschapselementen verloren. Er wordt een visvijver aangelegd op een plaats waar momenteel nog geen natuurlijke inrichting heeft plaatsgevonden. Hiervoor is compensatie nodig. Deze wordt ingevuld door het terrein ten noorden van de vijver een natuurlijke inrichting te geven, met inbegrip van een hoogwatergeul.

7.2 Soortbescherming

- Binnen het plangebied is het voorkomen van zwaarder beschermde soorten planten niet uitgesloten. Met de ontwikkeling zijn negatieve effecten dan ook niet op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten planten binnen het plangebied is noodzakelijk.
- Negatieve effecten voor zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zoals de bever, das, steenmarter, hamster en eekhoorn worden op voorhand uitgesloten vanwege het feit dat er geen essentieel foerageergebied verdwijnt, noch vaste rust- of verblijfplaatsen.
- Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van meerdere soorten vleermuizen (Wnb-hrl). Binnen het plangebied zijn geschikte potentiële vaste verblijfplaatsen en/of vlieg-routes voor vleermuizen aanwezig. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten voor vleermuizen kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk.
- Het plangebied maakt mogelijk onderdeel uit van het leefgebied van vogelsoorten waarvan de nesten alsook het foerageergebied jaarrond beschermd zijn zoals huismus, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, ijsvogel, steenuil en kerkuil. Gezien de toekomstige inrichting en de uit te voeren werkzaamheden, is het niet op voorhand uit te sluiten dat het plangebied geen essentieel onderdeel uitmaakt van het leefgebied voor deze soorten. Negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten kunnen derhalve niet op voorhand worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de waarde van het plangebied als leefgebied voor deze soorten is noodzakelijk.
- Binnen het plangebied zijn broedende vogels te verwachten in de opgaande vegetatie aan de rand van het plangebied. De nesten van vogelsoorten zijn uitsluitend beschermd gedurende de

periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Door het uitvoeren van werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren en/of door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op de aanwezigheid van broedende vogels, kunnen negatieve effecten voorkomen worden.

- De elrits, die voorkomt in De Geul, is een aandachtsoort binnen het simuleringsplan Zuid-Limburg. Voor werkzaamheden aan de kademuuren van de Geul is voor de elrits nader onderzoek en eventueel een ontheffing nodig.
- Er gaat geen essentieel landhabitat verloren voor alpenwatersalamander, vroedmeesterpad en vuurbuiksalamander. Echter, omdat aanwezigheid van een enkel individu niet helemaal uit te sluiten is, dienen werkzaamheden in de buurt van houtopslagplaatsen en stenenhopen en de kelder in gebouw 6 uitgevoerd te worden tussen april en september, na toestemming van een deskundige.
- Het plangebied vormt geschikt biotoop voor de uit de omgeving bekende hazelworm. Door de ingreep zijn negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre er door de ingreep sprake is van negatieve invloeden op de hazelworm.
- De aanwezigheid van het vliegend hert (beschermde soort kever) is redelijkerwijze uitgesloten, gezien het feit dat het plangebied geen geschikt habitat is voor het vliegend hert.
- Het plangebied is geschikt voor een aantal soorten beschermde vlinders. Gezien het feit dat de waardplanten van deze vlinders aanwezig blijven, is er redelijkerwijze geen negatief effect op de staat van instandhouding van deze vlindersoorten.
- Binnen het plangebied zijn geen overige zwaardere beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels, amfibieën, reptielen en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn in dit geval hiervoor echter geen specifieke maatregelen nodig.

